

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/185/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6915203504
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6915203504.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci navrhovateľa S. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXX, Y., zast. AK Bitalová & Demeterová, s. r. o., so sídlom Žánovská 5183/2A, Rimavská Sobota, kancelária Hviezdoslavova 8, Rimavská Sobota, proti odporcovi POHOTOVOSŤ s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie bezúročnosti zmluvy a určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu v Rimavskej Sobote č. k. 7C/121/2015 - 25 zo dňa 22.09.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporca je povinný nahradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania vo výške 73,11 eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa AK Bitalová & Demeterová, s. r. o., IČO: 35 807 598, vedený v Y. banka a.s. číslo účtu XXX XXX XXXX/XXXX, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom určil, že zmluva č. 610201227 zo dňa 29.07.2013 je bezúročná a bez poplatkov, nakoľko neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. i), písm. j), písm. k), písm. y) zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd tiež určil, že rozhodcovská zmluva uzavretá dňa 29.07.2013 medzi navrhovateľom a odporcom je neplatná.

Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 218,76 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu navrhovateľa.

Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že zmluva o úvere zo dňa 29.07.2013, ktorú súd posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere (aj keď je v zmluve uvedené IČO dlžníka, podľa názoru súdu dlžník zmluvu podpísal v postavení spotrebiteľa), táto zmluva neobsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, preto súd vyhovel návrhu navrhovateľa a určil, že zmluva je bezúročná a bezpoplatková. Konkrétne chýbajúce náležitosti súd uvádza v rozhodnutí. Ako dôvodný posúdil súd aj návrh navrhovateľa na určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy. Pretože rozhodcovská zmluva zo dňa 29.07.2013 spísaná na samostatnom liste (hárku) papiera podpísanom navrhovateľom aj odporcom je neprijateľná zmluvná podmienka, pretože aj keď na prvý pohľad výslovne neurčuje ako jediný orgán majúci právomoc riešiť spory z predmetnej úverovej zmluvy rozhodcovský orgán, ale dáva možnosť výberu medzi rozhodcovským súdom a príslušným všeobecným súdom SR, teda ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, ako ju nazýva odporca, jej formulácia alternatívneho spôsobu riešenia sporov predstavuje len formálnu, ale nie faktickú - skutočnú možnosť spotrebiteľa vybrať si aj iný spôsob riešenia sporov než v rozhodcovskom konaní. Totiž ak riešenie sporov iniciuje dodávateľ, vo väčšine prípadov podáva návrh na rozhodcovskom súde (súdu je to všeobecne známe z jeho rozhodovacej činnosti) a

spotrebiteľ už nemá možnosť nijako tento proces zvrátiť a žiadať, aby spor rozhodol všeobecný súd. Fakticky sa tak spotrebiteľ dostane do takého istého postavenia, ako keby v rozhodcovskej zmluve bolo dohodnuté výlučne len riešenie sporov v rozhodcovskom konaní ((išlo by o výhradnú rozhodcovskú doložku). Navrhovateľ (spotrebiteľ) nemal ani možnosť ovplyvniť obsah rozhodcovskej zmluvy, nebola dojednaná individuálne.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. zásady úspechu účastníkov vo veci. V konaní úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal odporca v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, potom nie je možné, aby odporca zaujal k jeho záverom svoje stanovisko. Súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil. Úver si dlžník zobral za účelom podnikania, čím bol vyňatý spod pozitívneho vymedzenia pojmu spotrebiteľ. Predmetná zmluva nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ani zmluvou spotrebiteľskou. Všeobecné určenie neplatnosti zmluvy, tak ako ho určil prvostupňový súd, je v hrubom rozpore s právami veriteľa, ktoré mu priznáva legislatíva.

Rozhodnutie o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok predstavuje rozhodnutie so závažnými účinkami. O neprijateľnú zmluvnú podmienku by išlo najmä v takom prípade rozhodcovskej doložky, ktorá nie je jasne formulovaná a je skrytá v ostatnom texte podmienok, takže si spotrebiteľ neuvedomí dôsledky jej podpísania. V danom prípade bola spísaná osobitná rozhodcovská zmluva, pričom porovnávaná strana mohla už pri podpise rozhodcovskej doložky (zmluvy) vysloviť nesúhlas s osobou uvedeného rozhodcu a mala možnosť navrhnúť na rozhodovanie iného rozhodcu, prípadne mohla podať v rozhodcovskom konaní námietku zaujatosti. Dohoda o alternatívnom riešení sporov pred rozhodcovským súdom alebo všeobecným súdom nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, lebo sa spotrebiteľovi neukladá, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Navrhovateľ navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedol, že „IČO“ údaj identifikujúci osobu podnikateľa, svojvoľne dopísal do zmluvy sprostredkovateľ úveru, ktorý ho zistil potom, ako sa pýtal dlžníka na adresu a názov zamestnávateľa, nezisťoval účel úveru. Navrhovateľ úver žiadal na osobné účely, nie na výkon podnikania, hoci v tom čase podnikal v oblasti poradenstva pre zdravú životosprávu, úver nemá zavedený v účtovníctve a ani ho neplatil z podnikateľského účtu. Odporca, ktorý prostredníctvom svojho zamestnanca spisoval úverovú zmluvu, sa snažil obísť zákon v časti o ochrane spotrebiteľa. Takéto konanie však zákonnú ochranu nepožíva.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že okresný súd vec správne skutkovo a právne posúdil. Rozhodnutie okresného súdu zodpovedá náležite zistenému skutkovému stavu vyplývajúcejmu z listín doložených v súdom spise a je odôvodnené v súlade s ust. § 157 O. s. p. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a rozsudok okresného súdu potvrdil z tých istých dôvodov, ktoré uviedol v odôvodnení rozhodnutia okresný súd (ods. 2 § 219).

Skutkové a právne závery prvostupňového súdu uvedené v odôvodnení rozsudku týkajúce sa právnej relevantnosti a čiastočnej neplatnosti v časti úrokov a poplatkov Zmluvy o úvere č. 610201227 zo dňa 29.07.2013 sú správne.

Odvolací súd zastáva rovnaký názor, aký prijal súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania - oboznámiac sa s obsahom predmetnej zmluvy - právne posúdil zmluvný vzťah medzi odporcom

(veriteľom) a navrhovateľom (dlžníkom) tak, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, o spotrebiteľský právny vzťah dodávateľa a spotrebiteľa podliehajúci režimu spotrebiteľského práva.

Uvedené treba ustáliť napriek označeniu dlžníka v zmluve aj údajom charakterizujúcim fyzickú osobu podnikateľa teda IČO-čom (identifikačným číslom). Totiž zároveň predmetná zmluva má povahu značne jednostrannej adhéznej zmluvy a obsah zmluvy zjavne nesvedčí o tom, že by jej uzatvoreniu predchádzali rokovania typické pre uzatváranie zmlúv medzi podnikateľmi. Jej forma na predtlačenom formulári a všeobecné zmluvné podmienky skôr potvrdzujú skutočnosť, že bola uzatváraná bez hlbšej vzájomnej súčinnosti zmluvných strán, z postavenia zmluvne nadriadeného subjektu voči subjektu podriadenému, t.j. z postavenia dodávateľa voči spotrebiteľovi, čo je typické pre spotrebiteľské zmluvy.

V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu (spotrebiteľský právny vzťah), má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (v tomto konaní odporca), pričom existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, spôsobom nevzbudzujúcim dôvodné pochybnosti. V opačnom prípade je treba uplatniť výklad v súlade s ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

V zmysle ochrany práv spotrebiteľa je rozhodujúci skutočný účel, na ktorý bol úver poskytnutý. V prejednávanej veci odporca nepreukázal, že peňažné prostriedky boli dlžníkovi (navrhovateľovi) poskytnuté na účel podnikania, výkon jeho živnostenského oprávnenia - zárobkovej činnosti. Aj v odvolaní kladie odporca dôraz na označenie dlžníka v zmluve, že tento je identifikovaný IČO-m, ktoré sa prideluje iba subjektom v postavení podnikateľa z čoho podľa jeho názoru treba bez ďalšieho, automaticky vyvodiť, že potom aj peňažné prostriedky (úver) mu boli poskytnuté na účel podnikania - zárobkovej činnosti, že dlžník pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, a teda predmetná zmluva má nespotebiteľský charakter. S takýmto názorom však súhlasiť nemožno. Navyše boli preukázané skutočnosti, ktoré túto hypotézu vyvracajú.

Zo zmluvy o úvere pripojenej k návrhu a predloženej súdu, ktorá svojím charakterom je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, spadá pod ust. § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv (ochrany spotrebiteľa), ako aj ust. zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch je zrejmé, že zmluva všetky zákonom predpísané náležitosti neobsahuje, chýbajúce náležitosti okresný súd uvádza podrobne, jednoznačne a konkrétne v odôvodnení rozhodnutia a preto odvolací súd nepovažuje za potrebné opakovane ich uvádzať aj v tomto rozhodnutí. Absenciu obligatórnych obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere cit. zákon sankcionuje jej bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou. Záver súdu, že zmluva o úvere je bezúročná a bezpoplatková, je správny.

Správny je aj záver súdu, že neplatná je rozhodcovská zmluva uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom uzavretá dňa 29.07.2013 a v takom znení, ako bola formulovaná, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pretože núti spotrebiteľa podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, aj keď formálne (iba formálne) zakotvuje alternatívny spôsob riešenia sporov medzi účastníkmi vyplývajúcich zo zmluvy o úvere.

Keďže výrok vo veci samej zostal nezmenený, potom je bez zmeny aj závislý výrok o trovách prvostupňového konania.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 151 ods. 1 O. s. p. V odvolacom konaní bol úspešný navrhovateľ v konaní zastúpený advokátom. Uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 73,11 eur (odmena 64,53 eur + režíjny paušál 8,58 eur) podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a to za 1 úkon právnej služby, vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 01.02.2016. Trovy odvolacieho konania sú vyčíslené správne a odvolací súd ich náhradu navrhovateľovi priznal v uplatnenej výške. V súlade s ust. § 149 ods. 1 O. s. p. je odporca povinný trovy zaplatiť na účet advokáta a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (§ 160 ods. 1 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu odvolacieho súdu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.